

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Dec. 1969 / April 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).....*Ἰελατος*....
(παλαιότερον ὄνομα : *Δόβρανη*.), Ἐπαρχίας ... *Γρεβενῶν*,
Νομοῦ *Γρεβενῶν*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μιχαήλ*
Παπαμιχαήλ... ἐπάγγελμα ... *Διδάσκαλος*....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἰελατος*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... *4*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... *Νικάντη*... *Εὐάχ.*... *Ἐλευθερίου*
.....
ἡλικία... *54*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Ἀπάραιτες*....
... *Συμφοιμοῦ*... τόπος καταγωγῆς
..... *Ἰελατος*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *διὰ τῆς σποράν. ματὰ. προτίμην. κα*
προτίμια, διὰ βοσκῆς. κα. ἀγρία. κα. ἄγρια. προτίμια.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *ἐνηλλάσσοντο. ματὰ. χρονία. διαστήματα.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ. ... *ἐξ. τούτων*
*ἐνταπίους. ἀγῆμοι. ἐξ. χωρικοῦ, ἐξ. τούτων. πρόεδρος. ἀρχι-
λάξμοι.*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *ὁ πατὴρ. εἶδει. τῆς. περιουσίαν. μετὰ. τῶν. χι-*
μον. ἐξ. τὰ. παιδιά. ἐκτός. ἀπὸ. μερικῶν. σὶ. ὁποῖοι
υἱάμους. διαθήκεν.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται καὶ μὲ καὶ δύο.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δέν ὑπῆρχαν οὔτε ὑπάρχουν περὶ τούτου.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται, ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *ἐπὶ περιοχῇ καὶ θεοφαιρίας...*

Βερροίας καὶ θεοφαιρίας.....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Ἐπῆγαιναν μὲ διάφορα ἐπαγγέλματα.....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με... *ζωϊκὴν κόπρον*.....
.....
.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *1945 - 50*.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *1925*.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Μονόφτερο δια ὅρα τα παραφια
Ἡ προμήθεια ἐγίνετο ἀπὸ τὸ ἐργαστασιον

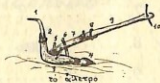
Βολου Γυζαβάνη - Σταματοπούλου.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

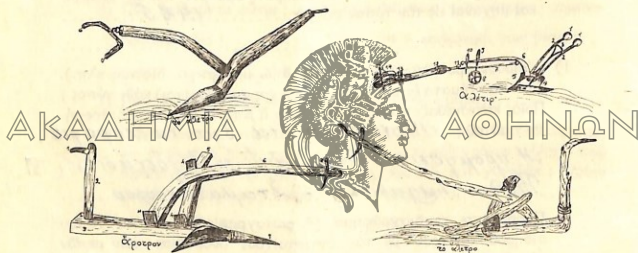

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *1945 - 46*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *1964*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1964.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1953.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον
 .. Ο. Παθένας .. Γεωργός ..

 ..

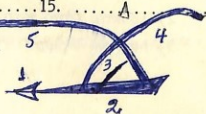
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. .. ὕψι .. 6. 11.
2. .. κοῦτεστρο .. 7. 12.
3. .. παράβρονον .. 8. 13.
4. .. οὐρά .. 9. 14.
5. .. ξισβάρι .. 10. 15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμῃσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Διὰ τὰ χωματερά

Διὰ τὰ πετρωδῶν

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

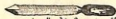
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου

ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

σκέπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ
καὶ τὰ βλαπτικά.....

ρινὶ ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοδία : ἵπποι : ἡμίονοι :*...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *δύο :*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ὁ ζυγός εἶναι αἰεὶ ἡτο ἀναγκαῖος :*

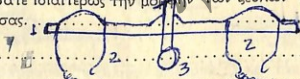
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

1. *ζυγός*
2. *ζεῦλα*
3. *καλκούρι*
4. *μπουκίδα*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ οἰδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

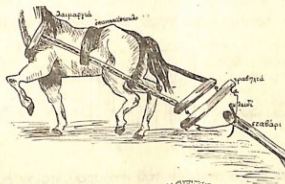

οἰδπρέκιο καλκούρι

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Γίνεται μὲ ἓνα.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποία
 ἢ συνθέσκει εἰς τὸν τοῦτον σας ... *ὁ ἀνδρὰς, ὁ ἰδιοκτήτης*

τῆς... τοῦ ἀγροῦ...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον, ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... *Ἐπὶ τῶν ξύλων μπαί-
 νει ὁ ξυφός. τὸ κορυφίρι καὶ κατόπι... βά-
 ζουμε τὸ ἄροτρον.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Ὁ ἰδιον.
 ἔτα σιδερένια ἄροτρα βάζουμε ἓνα ξύλο
 ἐπὶ πρὸς μετὰ νὰ εἶσαι μακρὺ.*

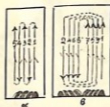
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
*Ὁ ἀγρὸς μετὰ σχοινί. Ὁ βόδιος μετὰ
 μέντρα.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μὲ τὸ σιδερένιο... τὸ ὄχημα... β.
 μὲ τὸ ξυμένιο... τὸ ὄχημα... α.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

.....

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

Ἡ σπορὰ ἐγίνετο καὶ γίνεται μὲ
 σποριές.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὴς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

Μὲ αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἀροτρον;

Παυθέντα.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὕνι; καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Ἡ διάνοιξη τῶν αὐλάκων ἐγίνετο μαχίως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Παλαιότερα καὶ τώρα . . διὰ τὰ μαλαμπό-
καια . . ρεβύθια καὶ σιτάρια δύο ὀργώμα-
τα . . —

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν ἐγίνοντο
καὶ γίνονται τρία ὀργώματα . . .

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. . .

Πρὶν τὴν κρήσεως τῶν λιπαρμάτων ἀφήνουντο ἕνα
ἢ δύο ἔτη ; τώρα σιτύνονται συνεχῶς . . .

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν ; ἕνα ὄργωμα, τὸ φθινόπωρον καὶ ἄνοιαν . . .

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; . . .

Ὅσον διασάμι . . . (ἐκ ποροτρούβαδο) . . .

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ ἑργειοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, τοποθετημένην εἰς τὸ ἄκρον τοῦ βουκέντρου ; ..

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Δὲν γίνεται, τώρα γίνεται ;

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Το' παπί, το' δινέζι - ή' παάπα, το' μπέζι.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Τὸ μακάριόν τας ἀγγέλους· γίνεται
ἀπὸ τῆς γλώσσης καὶ παιδί τοῦ ἰδιαιτοῦ.

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργούντο (ἢ καλλιεργούνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους. Ἡ ἡμετέρα χωράφια ποτίζονται μετὰ τὴν σποράν

εἰδους. τὰ ἴδια παρὰ τὰ ἴδια τὰ ἴδια.
τὰ φασίδια παρὰ τὰ ἴδια τὰ ἴδια.
τὰ φασίδια παρὰ τὰ ἴδια τὰ ἴδια.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Ἐκκαρτεροῦντο καὶ μαρτυροῦνται ἐὰν ἴδια
κυρία μέληται.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως.

Ἐφτεύοντο καὶ φτεύονται ἐν αὐγαίᾳ.....

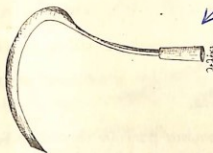
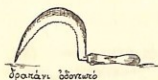
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Τὰ δρεπανία ἐθερίζοντο μετὰ λεγέων.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπανία ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.Ε. 1966α.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν).

Ἡ λεπίς... ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσετε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *Οἱ εἰσπρουργοί*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ θερισμὸς ἐγένετο καὶ γίνεται μετὰ κόπῃμι. Οἱ φάινται καὶ τὸ ρεβιθί, παλαιὰ καὶ τῶρα εὐριζώνονται μετὰ χεῖρα.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐθερίζοντο καὶ θερίζονται... ἐξ ἐγ. αἰ. ... ἐξ ἐκ. (10) ποτεῖται*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἐλέγοντο καὶ λέγονται σταχὰς*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *Οἱ ἴδιοι αἱ θερίζουσι παλαιὰ καὶ τῶρα... μόνον ἐξ τοῦ δέσιμο χρυδαίμο ποτεῖται καὶ δεύτερον πρόσωποι*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Παλαιότερον, ἐτοποθετοῦντο πολλὰ χεριὰ σταυρωτά... τῶρα τοποθετοῦνται πρὸς μίαν διεύθυνσιν*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές... *λέγονται... χερίδες... πολλὰ χερίδες...
 μαζί... μὲν... τὰ δεμάτια...*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

*Θερίζουσι... ἴδιοι... αἱ... ἀνδρες καὶ
 αἱ... γυναῖκες...
 Δὲν ἔρχονται θερισταί... ἀπὸ ἄλλων τόπων...*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι· μὴ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....

*Ἦν... παρίστατο... ἀναμνη... πρὸς...
 ἐργασίας... τοῦ ἰδίου... μετὰ...
 μισθοῦ... 25... 30... δραχμῶν... φαγητοῦ...*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Οἱ ἄνδρες... ἔδραμον... (τότε)...
 μεσση...*

*Καὶ αἱ... ἀνδρες καὶ αἱ γυναῖκες... πρὸς...
 ποιοῦσαν... καὶ πρὸς... πλῆθος...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὁ θερισμός ἀρχίτε καὶ ε. ἡμέρα.....
 Ἀρχὴ τῆς ἀποφρσίδος ἡμέρας ἑβδόμης.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦν διάφορα τραγούδια.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Εἰς τὸ τελευταῖον παραφύγετο μέρος, ὅπου ὑπάρχει

ὑπέρτερος διάκονος ἀρχίζει τὴν ἀθήριστον. Κατόπι ἔπαιρναν ὅσοι μέλεις παραμαριεῖς. Ἄρχεται μιά γυνὴ καὶ ὑπό ἐστάκω παντοῦ ἀνεμάζαν. ἡ δὲ γυνὴ καὶ τὴν φανταίαν τὴν πλέκανε εὐνὴν καὶ τὴν δέσανε μετὰ καὶ νὰ εὐοχή καὶ τὴν τραγουδοῦσαν τὴν πλέκανε εὐνὴν καὶ τὴν κεραινοῦσαν μετὰ τὸ φθινόπωρον πού γινότανε ἡ εὐπορά. Ἐρίβανε τὰ ἐστάκω μετὰ τὰ χέρια καὶ τὰ ρίχνανε εὐνὴν εὐπορᾶ. —

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ὁ δὲ δεμάτιασμα ἐγίνετο ἀμέσως μετὰ τὸ ἑσπέραιον, καὶ ὅτι ὁ αἶρος ἐγίνετο, ὅταν οἱ ἐστάκω ἦσαν ξεροί. —

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τοὺς στάχους μετέφερε . . . καὶ παρέδιδε καὶ χεριές . . . ἢ ἀγκαλιές . . . νέες . . . ἢ γυναῖκα . . .
 ... τὸ δέσιμον ἐγίνετο ἀπὸ ἀνδρᾶς, μὲ δεματικά . . . ἀπὸ θρύβα . . . ἢ ὅποια εὐρίσκαιτο μέσα ἐν τῷ νερῷ . . . διὰ τὰ εὐρύτητα . . .
 χρησιμοποιοῦσαν . . . ἓνα ξύλον παύ τὸ ἀνόμισαν κερικτενίαν, διὰ τὸ εἰσιγίμο . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο ἐν τῇ ἰδίᾳ κ. δέσει . . . κατὰ τὴν μεταφορὰν ἐφορκῶντο . . . ἐπὶ τόπου, κατὰ . . . ἐξάδα . . . ἐν τῷ χωρῷ . . .

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Η. μαζιέρχεια. τῆς πατάτας. ἤρκειε. ἀπὸ.
τοῦ... 1945... 1946.....

Η. σπορά τῆς γίνεται. τὸν. φεβρουάριον. - Μάρτιον. -

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

Η. ξαμυγῆ. καὶ. γεωμήλων. γίνεται. με.
δι. κ. ε. ρ. ι. α.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ κολλέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ναί... Με. ξηρά. χόρτα... ἀπὸ. τὰ. χ. ι. β. ἀ.
δι. α. ...? ἐγίνετο. σερικερός... τοῦ. αὐτοφυ.
αὐτοῦ. χόρτου. Ἀποροῦσθε. ξήρανται... δέξω
μαί. ἀποξημεύω... τριφύλλι. δέν. ἐκφυεμποποιεῖτο

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). Ἐὰν πρῶτον 10/ἡμερον. Ἰαννίου. με. καθεα
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας) καὶ. δερπάει.

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .. Ξηραίνεται .. επί τόπου ..
 Συνεκεντρώνεται με διυράνια ..
 και .. έδεχεται .. εν δερμάτι ..

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά των δερματιών προς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο προς τούτο επί τόπου εις τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εις ἄλλην θέσιν, π.χ. εις τὸ άλωνι, εις τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ δερμάτια .. μεταφέροντο με τὰ ψα
 εἰς τὸ ἀγῶνι .. τοῦ μαθευοῦ ..

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ..

Οὗ πῶς ἐκτατά .. θεμωνία ..
 ἢ τοποθετήσῃ ἐξίμετο με πν. βερφάν

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλωνι; ..

Ἐπῆρχεν ἀνέκαθεν ἐν τὸν τόπον ἀγῶνι ..
 Οὗ περιτριμμός τοῦ μαριπού ἐξίμετο ἐπὶ τὸ
 που ἐν τὸ ἀγῶνι ..

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ..

Ἐκτός τοῦ συνοικισμοῦ .. πληθείον πρὸ
 ἀχυρώνας .. ἐμάσταν ..

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ὅ. ἀλώνι. ἀνήκει. εἰς. μία. κ. καὶ. μόνου
οἰκογενείαν. (Ὁ. καθενα. ἔχει. δικαί. του)

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .. 20. Αὐγ.
μέχρι. 10. 15. / Σεπτεμβρίου. (Καιριαὶ. ἀνοήτως. μαρτ.)

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ... Πρὸ. τῆς. ἐναρξέως. τοῦ. ἀλωνισμοῦ
ἐγίνετο. καθαρισμός. αὐτοῦ. καὶ. ἐπαλείψις
με. μόνην. τὴν. κόπρον. τοῦ. βοῶν. —

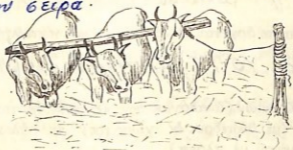
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὑπὸ. μίαν. ἡμέραν. ἐγίνετο. ἡ. ἐπαλείψις..
Μετὰ. τὸ. στέγνωμα. αὐθιγού. αἰέως. ἀλώνισμα.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Εἰς τὴν μέσσην τοῦ ἀλώνιστοῦ ὑπῆρχε ὁ στύλος, παύ ἐρέγετο. Στετκέραξ... Ἰσά δεμάτια ἀνά ἴσο περίπου ἐτοποθετοῦντο. Ἐρῶτα γύρω ἀπὸ τοῦ στύλου μετὰ τὴν βείρα.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

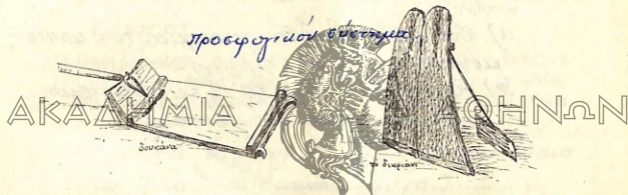
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιστοῦ ἑλκυστικὸς στύλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος σπηχερός, στρούλουρας, δοκάκη, βουκάκη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὅποιου εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἰσά ἀλώνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο ὁ-
πως τὸ ἀνωτέρω σῆμα.....
Ἐν τῷ μέσῳ ὑπῆρχε ὁ... ἐτέρμερος.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὅποια περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιστοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειὴ περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Τὸ ἐκσιγί-
 ἐδένετο. ἐξ ὀπείης. ἀπὸ τῶν. γαμῶν. καὶ φύκων.
 ὀπείης. ἐρρικνωτο. καὶ ἐξ τῶν. ἐτέρεων.
 ἐξ τῶν. ἀφρικτῶν. τοῦ. ἐλαστικοῦ. ἐποθετεῖτο. ἀγνίστου
 (κλωστῆος). ἀπὸ τῶν ὁποίων. ἐλίσσεντο. τὰ ἐκσιγί. ἀπὸ τῆς θη-
 γείης τοῦ γαμῶν*

- γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνη,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

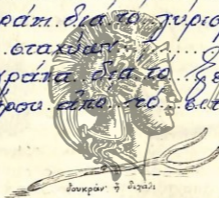
*Διὰ τῆς δουκάνης, ἀγωνίζονται. τὰ ἐκ-
 σιγί. καὶ. τὰ κριθί.*

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὸ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει ἀπὸ τῆς Ανατο-
λής τοῦ ἡλίου καὶ ἐκτελεσθε 3-4
ὥρ. ἀπὸ γευμα. —

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

1) Σαυερὰν διὰ τὸ χύρισμα τῶν καρπῶν
μέλων σταχθῶν
2) Σουγκράνι διὰ τὸ ξευαθάρισμα
τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ βιταρι. —

δουκράνι ἢ διχάλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στόχους ;

Ν.Α.Ι. —

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ν.Α.Ι. τοῦ αὐτοῦ βιταρι. —

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Ἡ ἐργασία ἐξετέτο... ἀπλώματός... βιταριού.
Μία στρώσις πλν. ἡμέρα... ἀπὸ 80-100 δερμάτια

= καμπύσιαι.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

ζυρός

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδίαν τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπῆται, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιστῆς), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ἀγανίσει δ' ἴδιος ὁ γεωργὸς με' τὰ ἰδία
τοῦ ζῶα... (βόδια... ἀλογα).....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὅσα στάχυα δὲν ἐγρίβαντο ἀπὸ τὰ ζῶα... καὶ
ἐκοπάνισαν... ἐν τῷ τέλει... -

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ὁ κόπανος... ἐγίνετο ἀπὸ ξύλον... παραγάτζε...
(φτεριάζε).....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *Ἐγίνετο... εἰς... γίνεται... χρῆσις διὰ τῆς φακῆς... τὰ ρεβιθία... καὶ φαροῖα.* —

κόπανος στρογγυλός

ξύλο κομμενὸν διὰ τὸ κοπάνερα μικροῦ ἀγροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἐδὲ κοπάνισμα... ἐγίνετο μόνον ἀπὸ τὰ ἀτομὰ τοῦ σιμοχεῖα, διὰ τὰ ὅπλα... διὰ τὰ δημητριακὰ... μετὰ τὰ παραγωγῶν... δὲν ἐγίνετο...* —

- 21) Ποῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

ὁ δὲ ἐξίνετο... καὶ αὐτὸν τοῦ τρόπου... -

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

...ΟΧΙ...

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

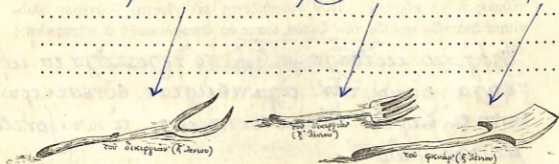
ὁ δὲ 1955...

ἤρξατο ἀπὸ ἀγῆρα μερῶν...

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

ὁ δὲ διαφανὲς... ὁ δὲ μαρμαριῖ... ὁ δὲ φτυὰρι

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σωρὸς εἶχε εὐνήμα ἐπίμημεν.....
 Πρὸ τοῦ λιχνίσματος ἐρίχναχ τὸ μοχαίρι τοῦ θυγῆ
 ἐπὶ τῇ βαφῇ ἕνα δίδερον ἀπαραίτητον μέσα
 εἰς τὸ σταρι. καὶ διορδο διὰ τὰ μὲν πατρὴν
 ἀπὸ μᾶλλον.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μέ τοῦ καρποῦ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ὁμοιβῇ ;

Ἄνδρας καὶ γυναῖκα... ἐρὶ... γυναικοματου
 σταριού. ἦτο τοῦ ἀνδρός.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἔχοντο μύτθα... ἐν τὸ τέρας ὄστα ὠ-
 τθα... ὄσων... ἀγνισμάτων... εὐκλεντρῶ-
 νοτα εἰς σωρὸν... Ἀγνισμὸν καὶ ἀγνισμὸν
 μετὰ... ἦτο.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

Η. ψεύζει. ἐξίνετο. κατὰ τοὺς ἴδιαι τρόποι...
 ἔξεχεται ἀγνώστου. μοιχεύει. καὶ ἐξίνετο
 μόνοι. διὰ τὰ σιταῖρι.

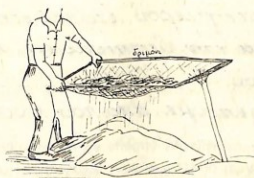
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Η. διαλογή τοῦ καρποῦ. ἐξίνετο. με' εἰδιαν
 εἰσπαι. ἢ ὅπασα. ἔξεχεται. μοιχεύει.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με' ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

1.) Μὲ τὸ δερμόκη.. ἐκμασάριζοτο.. τὸ βιτάρι
ἀπὸ τὰ.. κότσα.. α.. πού.. δέν.. τὰ.. ἔλαινε.. γ.. σκούπα
2.) Τὸ.. κόβεται.. ἐχρησιμοποιεῖτο.. διὰ τὸ..
μασάρισμα ἀπὸ τὰ.. πύμακα.....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὁ σωρὸς ἐγίνετο μετὰ τὸ ἀλώνισμα μὲ τὸ
μαρπαχάκι..... Ἐχαράσσετο σταυρὸς.....
Ἐν συνεχείᾳ ἐγίνετο ὁ σωρὸς μὲ τὸ μαρπα-
χάκι.. τὸ φτυάρι.. καὶ πῦν.. θβάριαν.....
Δέν.. ἐγίνετο προσκυτῆρας ἢ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ.....

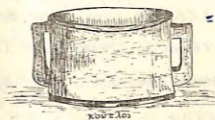
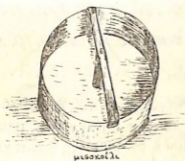
- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ἐπὶ τοῦ ἀετήμερου.. ἐτοπαθεῖτο.. φτερόν..
κότσα.. διὰ τὴν διαπίστωσιν.. τῆς διεκδύνου
τοῦ ανέμου.....
(διὰ νὰ θέπουμε ἀπὸ πού.. φυσᾷ.. ὁ αἶρας).....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Η. Δευατή... ἤρπετο. ὁ Δευατιότης...
Μέτρον τὸ παχάρι... ἔστιν πρὸς 10 ἀμάρια.

= παχάρι
10 ἀμάρια

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλφονιάτικο, κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

ἔντεος τῆς οἰκίας εἰς εἰδικὰ ἀμάρια...
κατακειευασμένα... ἀπὸ... εἰς... ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .. εἰς τὸν ἀπυρῶνα ὁ ὅπου
 εὐρίσκειτο .. κατὰ εἰς τὸν ἀπυρῶνα ..

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογία ἐγένετο ἀπὸ τὸ παραρρ. πού...
 εἶπε το καλύτερα σιτάρι καὶ ἐγένετο ὁ ἀγαι-
 νιμός περὶ βίαι ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ναὶ ὁ ὅρατος ... (ὅρα φερίε 15 παραρρ. 6)

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

ἔχεται ὅρατος .. σχῆμα καὶ βεβα .. ὅρατος ἀπὸ
 καὶ θερισμὸν μετὰ τὴν ὁποῖα ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ὁ ἔθιμος τῆς φωτιᾶς .. ὑπάρχει καὶ ὑπάρχει
 εἰς .. Ἀποκριές ..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

εἰς τὸ μέτρον (ηγετία) τοῦ παρρίου
 μετὰ τὸ δεῖπνον ..

- 2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Ἡ φωτιά λέγεται... ΦΑΝΟΣ.....

- β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

Ἐπὶ τὴν φωτιάν ἀνάπτουν... τὰ παιδιά.....

- 2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Ἐὰν παιδιά συλλέγουν... τὰ κέδρα.....

Ἐὰν μείπτουν... ἀπὸ ἀγρίου φανός... ἀγρίου βοσκαιοῦ.

- 3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μπροστὰ ἀπὸ μία ἐβδόμηδα... τὰ παι-

διά συζητοῦνται... τὰ κέδρα... ἀπὸ...

διαφορὰς τοποθεσίας τοῦ πυρὸς...

Ἡ γὰρ φωτιά... μὲνεται... ἀπὸ τοῦ πυρὸς...

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταστικά, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πυρᾶς... τρα-

γουδοῦν... διάφορα τραγουδιὰ.....

Ἐὰν περισσότερα ἔσονται... ἐπὶ χρόνι περιε-

κείμενα.....

- 2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ναι... Πηδῶνται... εἰς... χορὸν ἀνδρῶν καὶ

γυναικῶν... μαζὶ... εἰς... χορὸν.....

Πηδῶν... καὶ... φωτιά... μετὰ τὴν ὥραν... καὶ

τραγουδοῦν... γὰρ... γύρω... μακαριώτερος

(διὰ τὴν γύρω οἱ γύρω).

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

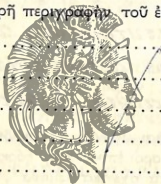
καίονται... ξέδρα.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ὁχι.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ